НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх. № 49-454-04-93
Дата: 22 / 04 2024 г.

ЧРЕЗ
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ

16 17

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
КОМИСИЯ ПО ЕНЕРГЕТИКА

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 80, ал. 1 от ПОДНС внасяме аргументирано предложение за изменения и допълнения на общ законопроект за изменение на Закона за енергетиката № 49-453-12-15 от 19.04.2024 г., както следва:

1. Да се създаде нов § 1:
§ 1. В чл. 24 ал. 2 се отменя.

2. Да се създаде нов § 2:
§ 2. В чл. 25, ал. 1, т. 6 числото „21“ се заличава.

3. Да се създаде нов § 3:
§ 3. В чл. 31б, ал. 1 т. 1 се отменя.

4. Да се създаде § 4:
§ 4. В чл. 35, ал. 2 т. 2 се отменя.

5. Да се създаде § 5:
§ 5. В чл. 105 се създава нова ал. 3:
„(3) Операторът на електропреносната мрежа може да провежда търгове за гарантиране на разполагаемост за резерви за първично регулиране на честотата и автоматично вторично регулиране от бъдещи съоръжения за съхранение на електрическа енергия. Редът за провеждане на търгове и сключване на договори се урежда в правилата по чл. 83, ал. 1, т. 4 и чл. 91, ал. 2.“

6. Да се създаде § 6:
§ 6. В чл. 112, ал. 2 т. 2 се отменя.

7. Да се създаде § 7:

§ 7. В чл. 116 се създава ал. 15:
„(15) Операторът на електропреносната мрежа има право да присъедини два или повече обекта, чийто общ капацитет да доставят в или да бъдат снабдявани от мрежата надвишава нейната преносна способност, като определя техническите изисквания и договаря условията, позволяващи оптималното оползотворяване на съществуващата преносна способност на мрежата. Отношенията между оператора и ползвателите на мрежата, както и тези между самите ползватели, се уреждат в правилата по чл. 83, ал. 1, т. 4, чл. 91, ал. 2 и наредбата по ал. 7.“

8. Да се създаде § 8:
§ 8. В § 1 от допълнителните разпоредби се правят следните изменения и допълнения:
1. В т. 23 след думите „разпределение на електрическа, топлинна енергия или природен газ през мрежи, както и техните спомагателни мрежи и съоръжения“ се добавя „публично достъпна зарядна точка или съвкупност от такива точки, разположени в един поземлен имот с предоставена и инсталирана мощност е равна или над 1,2 MW“
2. В т. 41 думите „както и по“ се заличават и накрая се добавя „както и публично достъпна зарядна точка или съвкупност от такива точки, разположени в един поземлен имот с предоставена и инсталирана мощност равна или над 1,2 MW“.
3. В т. 54а думите „чл. 93а, ал. 1 и“ се заличават.

9. Да се създаде § 9:
§ 9. В § 1 относно преходните и заключителните разпоредби на Закона за изменение и допълнение на Закона за енергетиката (ДВ, бр. 96 от 2023 г.) в § 66:
а) точка 1 след думите „§ 20“ се добавя „1-3“.
б) създава се т. 3:
„3. Параграф 20, т. 4 и 5, които влизат в сила от 1 юли 2024 г.“

10. В § 2 накрая се добавя „като в този случай чл. 36а, ал. 1 не се прилага.

11. Параграф 3 се изменя така:
§ 3. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“, с изключение на § 1 – 4, § 6, § 8, т. 3, които влизат в сила от 1 юли 2025 г.

ВНОСИТЕЛИ:

Делян Добрев
Шего Станков
Теменужка Петкова
Красен Кръстев
Александър Пенков

МОТИВИ

Увеличаването на производството на електрическа енергия от мощности с непостоянна генерация създаде редица предизвикателства за оператора на електропреносната мрежа при балансиране на електроенергийната система. Посочените трудности се задълбочават с намаляване на дела на електрическа енергия от конвенционални електроцентрали в общия енергиен микс. При изложената обстановка се установи реална нужда от изграждане на нови маневрени балансиращи мощности, които да спомогнат за осигуряване нормалното функциониране на електроенергийната система. В най-голяма степен посочената цел ще се постигне чрез изграждане на нови съоръжения за съхранение на електрическа енергия, както помпено-акумулиращи водноелектрически централи, така и електрохимични съоръжения за съхранение, които могат да предоставят на оператора първично регулиране на честотата и автоматично вторично регулиране.

Предложената промяна в чл. 105 на Закона за енергетиката (ЗЕ) има за цел да въведе допълнителен инструмент за преносния оператор при изпълнение на задълженията му за гарантиране сигурността на електроенергийната система. Същевременно същият създава необходимите стимули за насърчаване на инвестициите за изграждане на съоръжения за съхранение на електрическа енергия, като им гарантира предвидим приход от пазара на електрическа енергия. Тръжната процедура и съответната подзаконова нормативна уредба от своя страна създава необходимите гаранции, че посочения приход е в разумни рамки, установени в условията на свободна конкуренция.

Направеното предложение не влиза в противоречие с националното и европейското законодателство. Напротив, същото е в съответствие с установеното тръжно начало при сключване на договори за балансиращи услуги и обсъжданите на общностно ниво бъдещи промени в дизайна на пазара на електрическа енергия.

По отношение на предложението за нова алинея в чл. 116 на ЗЕ, същата има за цел да предостави гъвкавост при оползотворяване на съществуващата преносна способност на електропреносната мрежа, като позволява възможност за договаряне на съвместното й използване. При настоящото състояние на производствените и потребяващи мощности в страната не е налице постоянно ангажиране на преносния капацитет на мрежата. Както при производството, така и при потреблението, се наблюдават пикове, които често траят не повече от няколко часа в рамките на денонощието. Същевременно посочените пикови натоварвания достигат максималните стойности на допустима преносна способност на мрежата, което от своя страна обосновава необходимост от увеличаване на тази способност при присъединяване на нови производствени и потребяващи мощности.

С предложената разпоредба ще се създаде възможност обекти на търговски участници да бъдат присъединени дори в случаите, в които общата им

способност да доставят в или да бъдат снабдявани от мрежата надвишава тази преносна способност. Разпоредбата предлага свобода при договаряне на условията за съвместно ползване на капацитета на мрежата, което може да се касае ограничаване на производство или потребление до определен процент от инсталираната или предоставена мощност, работа само в определени времеви периоди и т.н. Същевременно, с цел гарантиране сигурността на мрежата, посоченото съвместно ползване на нейната преносна способност е допустимо единствено при технически условия, определени от преносния оператор.

В допълнение, предложението дава единствено първичната уредба на посоченото по-горе право, като конкретните обществени отношения следва да намерят подробна регламентация в относимата подзаконова нормативна уредба. Същата следва да засегне както процесите по присъединяване на обекти към преносната мрежа и управление на електроенергийната система, така и търговски отношения между пазарни участници.

Към настоящия момент Законът за енергетиката (ЗЕ) дава първична нормативна уредба на обществените отношения във връзка с изграждането и функционирането на редица обекти, чието предназначение е производство, съхранение, преобразуване, пренос и разпределение на електрическа енергия. В болшинството си тези обекти попадат в обхвата на легалната дефиниция за „енергиен обект“, която е въведена с разпоредбата на § 1, т. 23 от Допълнителните разпоредби на ЗЕ. Дефиницията за „площадков енергиен обект“ от своя страна се съдържа в т. 41 на цитирания параграф. Качеството на един обект или на съвкупност от обекти на „енергиен обект“, респективно на „площадков енергиен обект“ по смисъла на ЗЕ предпоставя прилагането на редица специални правила при реализирането и експлоатирането на такива елементи на техническата инфраструктура.

По отношение публично достъпните зарядни точки за електрически превозни средства, същите са предмет на уредба от ЗЕ, както по отношение ползването на разпределителна и преносна мрежа, така и по отношение сделките с електрическа енергия. Законодателят изрично е извел специална уредба по отношение на посочените обекти, като е отчел тяхната специфика спрямо другите обекти на клиенти на електрическа енергия. Въпреки изложеното публично достъпните зарядни точки за електрически превозни средства като обекти на техническата инфраструктура не попадат в обхвата на дефинициите за „енергиен обект“ и „площадков енергиен обект“ по смисъла на ЗЕ.

Динамиката в развитието на технологиите и икономическите и обществени отношения създаде необходимост от законодателни решения, предлагащи гъвкавост при предприемане на действия за балансирането на електроенергийната система. Част от тази гъвкавост се изразява в разширяване на обхвата от обекти, съоръжения и търговски участници, които могат да предлагат допълнителни услуги. Именно последното

обстоятелство бе предпоставка за въвеждане на нормативна уредба, насърчаваща внедряването на съоръжения за съхранение на електрическа енергия. В тази връзка не може да не бъде отчетен и потенциалът на зарядните точки за електрически превозни средства и като доставчик на допълнителни услуги, особено когато съответният обект или съвкупност от обекти е с присъединена и инсталирана мощност от 1 MW и повече.

На следващо място, в качеството си на член на Европейския съюз страната ни пое редица ангажименти за насърчаване на електрическата мобилност, в частност за създаване на предпоставки за изграждане на адекватна зарядна инфраструктура. В тази връзка следва да бъде отчетено, че Европейският парламент одобри разпоредби, съгласно които до 2026 г. електрически зарядни станции за автомобили с мощност от най-малко 400 kW ще трябва да бъдат разположени поне на всеки 60 км по маршрутите на основната мрежа TEN-T, като мощността на мрежата ще се увеличи до 600 kW до 2028 г. За камиони и автобуси такива зарядни станции трябва да се подсигурят на всеки 120 км. Те следва да бъдат инсталирани на половината от главните пътища на ЕС до 2028 г., с мощност от 1400 kW до 2800 kW в зависимост от пътя. Държавите от ЕС трябва да гарантират разполагането на станции за зареждане с водород на най-малко 200 км по основната TEN-T мрежа до 2031 г. Въпреки посоченото и към момента на национално ниво е налице своеобразен нормативен вакуум по отношение изграждането и експлоатацията на публична зарядна инфраструктура за електрически превозни средства.

Настоящите промени имат за цел публичните зарядни точки, разположени на една площадка, чиято единична или съвкупна предоставена и инсталирана мощност е равна или надвишава 1,2 MW, да бъдат третирани като „енергийни обекти“ и „площадкови енергийни обекти“ по смисъла на ЗЕ. Подобно законодателно решение ще позволи с минимална намеса да се въведе основна първична регулация при реализацията на подобни обекти. Същевременно въвеждането на подобна яснота ще създаде необходимите предпоставки за реализация на подобни обекти, като се акцентира върху съоръжения, които потенциално могат да предоставят допълнителни услуги във връзка с балансиране на електроенергийната система и отговарят на поставените от ЕС цели в краткосрочен хоризонт.

ВНОСИТЕЛИ:

Делян Добрев

Шего Сланков

Теменужка Петкова

Красен Кръстев

Александър Нешков